

ÎNCHEIERE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Aliona Tufan împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017,
adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Tufan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Ministerului Justiției cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a ț ă:

La 14 noiembrie 2016, Aliona Tufan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova (denumirea prescurtată UAM) și Ministerului Justiției cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin decizia Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 01 august 2016 s-a constatat abaterea disciplinară admisă de către avocatul Aliona Tufan și s-a aplicat în privința acesteia sancțiune disciplinară sub formă de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, în conformitate cu art. 14 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la avocatură.

Relevă reclamanta că, la baza adoptării deciziei supramenționate a servit sesizarea Biroului de Probațiune Ciocana, mun. Chișinău. Astfel, prin decizia din 01 august 2016, Comisia de etică și disciplină a UAM a constatat drept abatere admisă de avocatul Aliona Tufan condamnarea acesteia în baza art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal. Respectiv, în temeiul art. 26 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la avocatură, Comisia de etică și disciplină a UAM i-a retras licența pentru exercitarea profesiei de avocat.

Nefiind de acord cu decizia nominalizată, la 01 septembrie 2016, a depus cerere prealabilă prin care a solicitat Comisiei de etică și disciplină a UAM anularea deciziei din 01 august 2016. Totodată, a evocat că licența pentru exercitarea profesiei de avocat cu nr. XXXXX a fost suspendată prin dispoziția Președintelui UAM nr. 114 din 04 iulie 2016, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la avocatură.

Susține reclamanta că, la 26 octombrie 2016, UAM i-a adus la cunoștință ordinul Ministerului Justiției nr. 839 din 19 august 2016, prin care i-a fost încetată activitatea de avocat începând cu 19 august 2016. Totodată, la 01 noiembrie 2016, a

fost respinsă și cererea prealabilă depusă împotriva deciziei Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 01 august 2016.

Opinează că sancțiunea disciplinară sub formă de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat i-a fost aplicată în perioada când nici nu putea exercita această profesie, deoarece licența îi era suspendată prin dispoziția Președintelui UAM nr. 114 din 04 iulie 2016. Astfel, prin prisma art. 86 alin. (2) din Codul muncii, conchide că ilegal i-a fost retrasă licența de exercitare a profesiei de avocat și drept consecință au încetat raporturile de exercitare a profesiei de avocat.

În altă ordine de idei, reclamanta menționează că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, care a fost pusă la baza deciziei Comisiei de etică și disciplină a UAM din 01 august 2016, a fost condamnată cu închisoare pe un termen de patru ani, cu privarea dreptului de a exercita activitatea de avocat pe un termen de trei ani. Astfel, privarea sa de a exercita profesia de avocat urma să aibă loc din momentul executării pedepsei cu închisoarea. La caz, însă, executarea pedepsei cu închisoarea în privința sa a fost amânată prin decizia Curții Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, până la atingerea copilului a vârstei de 8 ani. Prin urmare, deduce că, Comisia de etică și disciplină a UAM în mod arbitrar, și neavând împuternicirile legale, a pus în aplicare executarea unei sentințe de condamnare.

Consideră că la adoptarea deciziei Comisiei de etică și disciplină a UAM precum și a ordinului Ministerului Justiției nr. 839 din 19 august 2016 s-au încălcat prevederile art. 65 și 96 din Codul penal.

Solicită Aliona Tufan admiterea acțiunii, anularea deciziei Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Republica Moldova și a ordinului Ministerului Justiției nr. 839 din 19 august 2016.

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), prin hotărârea din 25 aprilie 2017 (f.d.35, 37-39 recto-verso), a respins acțiunea ca nefondată.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 26 octombrie 2017 (f.d. 69, 70-85), a respins, din lipsă de temei, apelul declarat de Aliona Tufan și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 25 aprilie 2017.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță și instanța de apel au invocat dispozițiile art. 1 alin. (2) și art. 14 din Legea contenciosului administrativ, art. 3 lit. a), art. 5, art. 9, art. 3, art. 12 alin. (1) lit. d), art. 13 alin. (1) lit. a), art. 14 alin. (1) lit. d) art. 25 alin.(1) lit. g) și art. 56 din Legea cu privire la avocatură, precum și art. 16 alin. (2), art. 30 alin. (1) lit. g) și art. 48 pct. 19, 20 și 21 din Statutul profesiei de avocat.

Referitor la circumstanțele speței, instanțele inferioare au reținut ca fiind legale acțiunile Comisiei de etică și disciplină, în situația în care reclamanta a fost condamnată, prin decizia definitivă a Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2015, la închisoare pe un termen de patru ani. Or, prin prisma art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la avocatură și art. 30 alin. (1) lit. g) din Statutul profesiei de avocat, licența pentru exercitarea profesiei de avocat se retrage în cazul rămânerii definitive a sentinței instanței judecătorești de condamnare a avocatului.

La fel, instanțele au apreciat critic afirmația reclamantei precum că raporturile cu UAM au fost suspendate prin acordul comun al părților. În acest sens, s-a remarcat că decizia de condamnare a Alionei Tufan, emisă de Curtea de Apel Chișinău, a devenit definitivă la 03 decembrie 2015, iar dispoziția Președintelui UAM de

suspendarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat a Alionei Tufan a fost emisă ulterior, și anume la 04 iulie 2016.

Succesiv, instanțele inferioare au notat că, în speță, decizia Comisiei de etică și disciplină a UAM nu a fost emisă întru executarea pedepsei complementare ce i-a fost aplicată Alionei Tufan prin decizia Curții de Apel Chișinău, ci ca sancțiune disciplinară. Or, privarea de a exercita profesia de avocat aplicată ca pedeapsă complementară este dispusă pe o perioadă concretă de timp, iar retragerea licenței duce la încetarea calității de avocat și are drept consecință radierea avocatului de pe lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat.

La 29 ianuarie 2018, Aliona Tufan a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a deciziei recurate și hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 25 aprilie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 87-94).

În motivarea recursului invocă aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată, neaplicarea unei legi care trebuia să fie aplicată și încălcarea dreptului la un proces echitabil în sensul articolului 6 § 1 CEDO.

În acest sens, recurenta menționează că instanțele au interpretat în mod eronat legea, și în special prevederile art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la avocatură. Or, în condițiile speței, prin prisma art. 65 alin. (4) din Codul penal, curgerea termenului de executare a pedepsei complementare sub forma privării de dreptul exercitării activității de avocat urma să aibă loc la 11 august 2023, adică după executarea pedepsei principale sub formă de închisoare.

La fel, opinează că, în situația din speță, executarea pedepsei complementare urma să fie pusă în executare de către organul care pune în executare pedeapsa principală, la caz administrația instituției penitenciare, și nicidecum de către Departamentul de executare.

Susține recurenta că, prin retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat i s-a adus atingere și dreptului său la muncă și la protecția muncii, care este garantat de art. 43 alin. (1) din Constituție.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Ab initio, instanța de recurs consideră calea de atac ca fiind demarată în interiorului termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, însă, aceasta a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de comunicare a actului de procedură cu numărul de ieșire 18428 din 07 decembrie 2017 (f.d. 86), iar cererea de recurs a fost depusă la 29 ianuarie 2018, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe prima filă a cererii de recurs (f.d. 87).

Completul de admisibilitate apreciază **ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate** alegațiile recurente conținute în cererea de recurs, or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând memoriul cuprins în cererea de recurs, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în acesta (f.d. 87-94), în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel motivată (f.d. 52-57). Mai mult decât atât, solicitarea recurente formulată în cererea de recurs privind „admiterea cererii de apel” evidențiază faptul că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel în cererea de recurs.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că în cererea de recurs formulată, recurenta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe factice care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

Ca urmare, necorespunderea recursului exigențelor prestabilite în alin. (1) al art.437 din Codul de procedură civilă și care nu conține esența și temeiurile lui, argumentul ilegalității actului de dispoziție atacat, precum și propunerile respective, constituie temei de inadmisibilitate a recursului în cauză.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, în esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului, și care au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipoieza relevată certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece **recurenta** nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al **recursului**, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului **recurenteii** cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că **recursul declarat de Aliona Tufan** nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu **este** capabil să ofere îndreptarea

situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că **recurenta** a depus prezenta cerere de recurs după **ce a** avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” *împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50*).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că **recurenteii** i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, **rezultă că** participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în **cererea de recurs** nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de **Aliona Tufan împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017**, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, –

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de Aliona Tufan împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2017, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Tufan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova și Ministerului Justiției cu privire la contestarea actului administrativ.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan